

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง

138/24

ปัญหาพิเศษปริญญาตรี

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

เรื่อง ภาวะเศรษฐกิจและสังคม อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 2523/24

โดย

นายสุรินทร์ ชวตคนนท์

T098073

อาจารย์..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(นายวิเชษฐ มณีรัตน์)

อาจารย์..... กรรมการ
(นายบรรเลง ศรีพิทักษ์)

อาจารย์..... กรรมการ
(น.ส.เสาวรีย์ ตะโพนทอง)

อาจารย์..... กรรมการ
(น.ส.ศิณี สัจจรัสมิ)

อาจารย์..... กรรมการ
(นางเสาวคนธ์ เลือดกาญจนะ)

อาจารย์..... กรรมการ
(นายอำนวยการ ส่งโนรี)

อาจารย์..... กรรมการ
(นายอภิสิทธิ์ แก้วลา)

ภาควิชารับรองแล้ว
ปพ. ๘๖1๗
2525

ปพ.
๘๖1๗
2525

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....
วันเดือนปี.....

รักษาการหัวหน้าภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2525

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ท้องสมุทคณະเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าอาครรณัง

คำนำ

อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีชื่อเสียงมากในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม เป็นอำเภอที่น่าสนใจและศึกษาอย่างยิ่ง ในการเลือกวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้สอบถามหน่วยงานทางราชการแล้ว ปรากฏว่ายังไม่มีผู้ทำการศึกษาในท้องที่อำเภอเมืองเลย

อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จัดได้ว่า ภายในเขตอำเภอมีความพร้อมเพรียงในหลายๆด้านด้วยกัน เช่น

- ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพการเกษตรประมาณ 85 % มีอาชีพทำนาและสามารถทำได้ปีละ 2 ครั้ง นอกจากนั้นยังมีการทำสวนผัก สวนผลไม้ และการเลี้ยงปศุสัตว์
- การเศรษฐกิจของประชากรในอำเภอเมือง มีอัตราการครองชีพที่สูงกว่าอำเภออื่นๆ
- เป็นศูนย์กลางเส้นทางคมนาคมทางบก โดยเฉพาะภาคตะวันออก มีทั้งทางรถยนต์ รถไฟ ทางน้ำได้แก่เรือยนต์เพื่อการขนส่งผลผลิตและลำเลียงสู่ตลาดได้อย่างรวดเร็ว
- เป็นศูนย์กลางการศึกษา และตัวแทนของหน่วยราชการภาคตะวันออก เช่น เป็นตัวแทนของหน่วยปราบศัตรูพืชเขต และเป็นตัวแทนการศึกษาภาค นอกจากนี้ยังมีสถาบันการศึกษาต่างๆ เช่น วิทยาลัยครู, วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา และวิทยาลัยเทคนิค เป็นต้น
- มีธนาคารพาณิชย์ และแหล่งสถาบันสินเชื่อมากมาย เพื่อการให้สินเชื่อและการออมทรัพย์
- มีตลาดและศูนย์การค้าภาคตะวันออกตั้งอยู่ในอำเภอเมือง
- ทางรถไฟมีทั้งขึ้นและลง โดยมีปลายทางอยู่ที่ กรุงเทพฯ, อยุธยา, ปราจีนบุรี นอกจากนี้ยังมีโครงการทางรถไฟเพื่อขนส่งสินค้าไปยังแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ซึ่งกำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่แล้ว
- การชลประทาน มีโครงการของพระองค์เจ้าไชยานุชิต นอกจากนั้นยังมีแม่น้ำบางปะกง เป็นแม่น้ำสายใหญ่ซึ่งได้มีการขุดคลองซอยแยกออกมาเพื่อจ่ายน้ำให้แก่เกษตรกร เช่น คลองอุดมชลจร คลองเคโซ ฯลฯ และเชื่อมติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาตรงคลองประเวศบุรีรมย์
- การประสานงาน และหน่วยงานของรัฐ มีส่วนร่วมและช่วยเหลือแก่ประชากรในท้องถิ่นมาก ซึ่งเป็นผลให้ได้ผลผลิตสูง และทำให้เศรษฐกิจของอำเภอเมืองดีตามไปด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สภาพของการถือครองที่ดิน ในเขตอำเภอเมืองมีสูงกว่าอำเภออื่นๆ เนื่องจากอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ทำให้เกษตรกรดำเนินการผลิตได้เต็มที่ นอกจากนั้นพื้นที่ส่วนใหญ่ยังเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นอย่างดี

- สภาพภูมิอากาศ เป็นแบบฝนเมืองร้อนเฉพาะฤดูกาล อยู่ในลักษณะกึ่งเขตร้อน มีอุณหภูมิสูงเกือบตลอดปี อุณหภูมิเฉลี่ย 35 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุด 12.3 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1295 มม. ในจำนวนนี้ 85% ฝนตกช่วงฤดูลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งจะเริ่มตกในเดือนพฤษภาคมจนถึงเดือนตุลาคม สำหรับช่วงแห้งแล้งจะอยู่ในช่วงประมาณเดือนพฤศจิกายน-กรกฎาคม ซึ่งอาจกระทบกระเทือนต่อผลผลิตบ้าง

ดังนั้นในการศึกษาเรื่องภาวะเศรษฐกิจและสังคมในอำเภอเมืองนี้จึงมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงปัญหาต่างๆตลอดจนอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อจะได้นำเอาข้อมูลที่ได้รับมาใช้เพื่อการพิจารณาหาทางแก้ไขปัญหา ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อหน่วยงานของรัฐหรือผู้ที่สนใจ หากงานวิจัยครั้งนี้มีส่วนดีอยู่บ้างก็ขอมอบความดีนี้แด่ผู้มีพระคุณ และครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชานี้ให้ แต่ถ้ามียุติหรือข้อบกพร่อง ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ม.ค. 2525

กานิยม

ในการจัดทำปัญหาพิเศษ เรื่องภาวะเศรษฐกิจและสังคม อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา ในครั้งนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงมาได้ก็โดยผู้มีพระคุณหลายท่านด้วยกันที่ได้กรุณาให้ทั้งข้อคิดเห็น ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และความช่วยเหลือต่าง ๆ นับตั้งแต่การออกแบบการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การเรียบเรียงข้อมูล การวิจัย ตลอดจนการตรวจทานเพื่อความถูกต้องและการเข้ารูปเล่ม ซึ่งถ้าหากปราศจากความช่วยเหลือจากท่านเหล่านั้น งานนี้จะไม่สามารถสำเร็จลงได้เลย ข้าพเจ้าผู้วิจัยจึงใคร่ขอจารึกชื่อของท่านผู้มีพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย คือ

- อาจารย์วิเชษฐ์ มณีรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ซึ่งได้ให้ทั้งกำลังใจและแนวความคิด รวมทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ตลอดจนการเสียสละเวลาในการตรวจทาน แก้ไข และให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อย

- สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้กรุณาให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในด้านข้อมูลและสถิติต่างๆ เกี่ยวกับการเกษตรของท้องถิ่นเป็นอย่างดี

- ที่ว่าการอำเภอเมือง ได้ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในด้านการค้นคว้าสถิติจำนวนประชากร, เขตการปกครอง และอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

- เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอเมือง ได้อำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำตลอดจนการติดต่อกับเกษตรกรในตำบลต่างๆ

- เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา ได้กรุณาให้สถิติข้อมูลต่างๆ ในเขตการปกครอง

ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์และผู้ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ ทั้งที่ได้กล่าวมาแล้วและที่ไม่อาจกล่าวนามไว้ทั้งหมดมา ณ ที่นี้ด้วย

สุรินทร์ ช่างคนนท์

19 มีนาคม 2525

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ

✓- ความสำคัญของการวิจัย	1
✓- วัตถุประสงค์	5
- ข้อมูลที่ต้องการในการสำรวจ	6
✓- คำนิยามศัพท์	7
✓- ขอบเขตของการศึกษา	9
- วิธีดำเนินการศึกษา	10
- ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	12

บทที่ 2 ผลการวิจัย

หมวด ก.

- <u>สภาพทั่วไปของท้องถิ่น</u>	16
- ที่ตั้ง	16
- การคมนาคม	16
- จำนวนประชากร	16
- สภาพภูมิอากาศ	16
- ลักษณะพื้นที่	17
- ชนิดของดิน	17
- แหล่งน้ำธรรมชาติและระบบชลประทาน	17
- <u>ลักษณะทั่วไปของราษฎร</u>	17
- อายุ	17
- การนับถือศาสนา	17
- การศึกษา	17
- สถานภาพของครอบครัว	17
- อาชีพ	17
- การเป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกร	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การถือครองและการใช้ที่ดิน	18
- <u>ผลผลิตและการจำหน่ายผลผลิต</u>	19
- ปัญหาในการจำหน่าย	19
- การรับความช่วยเหลือ	19
- สภาพการผลิต	20
<u>ทรัพย์สินและค่าใช้จ่ายต่างๆ</u>	23

หมวด ข. ด้านภาวะสังคม 24

การรับรัฐสวัสดิการและเครื่องมือ	24
สุขภาพอนามัยและสวัสดิภาพสังคม	25
องค์กรที่สนับสนุนธุรกิจ	25
- สินเชื่อ	
- การตลาด	
- สถาบันเกษตรกร	
- บริการของรัฐ	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**สารบัญตาราง
(เริ่มตั้งแต่หน้า 27)**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทนำ

ความสำคัญของการวิจัย

จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นจังหวัดหนึ่งทางภาคตะวันออกของประเทศไทย มีเนื้อที่โดยประมาณ 5,422 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 406,571 คน ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพการเกษตรคือทำการเกษตรประมาณร้อยละ 85 โดยแยกเป็นอาชีพต่างๆคือ ทำนา ทำสวน, ทำไร่, เลี้ยงปศุสัตว์, ประมงน้ำจืด, กำชาย, รับจ้าง และรับราชการ

สิ่งสักการะบูชาที่พุทธศาสนิกชนเลื่อมใสและศรัทธาคือ หลวงพ่อพุทธโสธร ซึ่งประดิษฐานอยู่ ณ วัดโสธรราชวิหาร

สินค้าที่ขึ้นชื่อและประชาชนโดยทั่วไปรู้จักกันดีได้แก่ ข้าวหอมมะลิ จากอำเภอบางคล้า มะม่วง จากอำเภอเมืองและอำเภอบางคล้า

จังหวัดฉะเชิงเทรา มีชื่อที่ประชาชนโดยทั่วไปเรียกกันอีกชื่อหนึ่งคือ "เมืองแปดริ้ว" ทั้งนี้กล่าวกันว่าในสมัยก่อนเมืองนี้เป็นเมืองที่อุดมสมบูรณ์โดยเจตาะอย่างยิ่งปลาซึ่งมีขนาดใหญ่เมื่อเอาไปผ่าทำเป็นปลาแห้งจะผ่าได้ถึง 8 ริ้ว

อาณาเขตของจังหวัด

1. ที่ตั้งจังหวัด เส้นรุ้งที่ 13 องศา 10 ลิปดาเหนือ ถึง 13 องศา 59 ลิปดาเหนือ
เส้นแวงที่ 100 องศา 50 ลิปดาตะวันออก ถึง 102 ลิปดาตะวันออก
2. อาณาเขต ทิศเหนือจรดจังหวัดนครนายก ปราจีนบุรี
ทิศใต้จรดจังหวัดชลบุรี, ระยอง, จันทบุรี
ทิศตะวันออกจรดจังหวัดปราจีนบุรี
ทิศตะวันตกจรดจังหวัดกรุงเทพมหานครและสมุทรปราการ
3. ที่ตั้งและอาณาเขตของอำเภอมือง ฉะเชิงเทรา
ทิศเหนือจดอำเภอบางน้ำเปรี้ยว
ทิศใต้จดอำเภอบางปะกง, อำเภอบ้านโพธิ์
ทิศตะวันออกจดอำเภอบางคล้า, อำเภอบางน้ำเปรี้ยว
ทิศตะวันตก จดเขตลาคกระบัง กรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดฉะเชิงเทราที่มีชื่อเสียงมากในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม เป็นอำเภอที่น่าสนใจและน่าศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ในการเลือกศึกษาเรื่องนี้ ผู้ศึกษาได้สอบถามหน่วยงานทางราชการ และได้พบว่ายังไม่มีผู้ทำการศึกษาในท้องที่อำเภอเมืองเลย

อำเภอเมืองฉะเชิงเทราจัดได้ว่า ภายในอำเภอมีความพร้อมเพรียงในหลายๆด้านด้วยกัน เช่น

1. ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพการเกษตรประมาณ 85 % พื้นที่ที่ใช้ในการทำนาส่วนใหญ่สามารถดำเนินการผลิตได้ปีละ 2 ครั้ง นอกจากนี้ก็มีการทำสวนผัก, สวนผลไม้ และการเลี้ยงปศุสัตว์

2. ภาวะเศรษฐกิจ ประชากรในเขตอำเภอเมือง มีอัตราค่าครองชีพสูงกว่าอำเภออื่นๆ

3. เป็นศูนย์กลางเส้นทางคมนาคมทางบก โดยเฉพาะแถบภาคตะวันออก มีทั้งทางรถยนต์, รถไฟ และทางน้ำโคกแกเรือยนต์ ซึ่งใช้เป็นพาหนะและการขนส่งผลิตผลลำเลียงสู่ตลาดได้อย่างรวดเร็วและเสียค่าใช้จ่ายต่ำ

4. เป็นศูนย์กลางการศึกษาและตัวแทนของหน่วยราชการภาคตะวันออก เช่น เป็นตัวแทนของหน่วยปราบศัตรูพืชเขต, เป็นตัวแทนการศึกษาภาค นอกจากนี้ยังมีสถาบันการศึกษาอีกหลายแห่ง เช่น วิทยาลัยครู, วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษา และวิทยาลัยเทคนิค เป็นต้น

5. มีธนาคารพาณิชย์และแหล่งสถาบันสินเชื่อมากมาย เพื่อการออมทรัพย์และการไหลเวียนเชื่อแก่ประชากรและเกษตรกร

6. มีแหล่งตลาดและศูนย์การค้าภาคตะวันออก ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง มีท่ารถขนส่งมากมาย ทั้งทางรถยนต์, รถไฟ, และทางเรือ

- ทางรถไฟมีปลายทางกรุงเทพฯ และอรุญประเทศ นอกจากนี้ยังมีโครงการทางรถไฟเพื่อขนส่งสินค้าไปยังแหลมฉบัง โดยตัดผ่านสถานีรถไฟอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ซึ่งขณะนี้กำลังก่อสร้างทางรถไฟกำลังเร่งดำเนินการอยู่

7. การชลประทาน มีโครงการของพระองค์เจ้าไชยันตฉัตร มีแม่น้ำบางปะกงเป็นแม่น้ำสายใหญ่ ซึ่งเป็นโครงการชลประทานเพื่อจ่ายน้ำให้แก่เกษตรกรทั้งอำเภอ โดยขุดเป็นคลองซอยแยกออกมา เช่น คลองอุดมชลจร, คลองโคกไข่ ฯลฯ และเชื่อมต่อกับแม่น้ำเจ้าพระยาที่บริเวณคลองประเวศบุรีรมย์ ผ่านประตูน้ำพระโขนง

8. การประสานงานและหน่วยงานของรัฐ มีส่วนร่วมและช่วยเหลือแก่ประชากรในท้องถิ่นมาก ทำให้ผลผลิตได้ผลดี และมีผลทำให้ภาวะเศรษฐกิจของอำเภอเมืองดีขึ้นตามไปด้วย

9. สภาพของที่ดิน ประชากรมีการถือครองสูงกว่าอำเภออื่นๆ เนื่องจากอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ทำให้เกษตรกรมีการผลิตได้เต็มที่ และพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำเกษตรเป็นอย่างยิ่ง

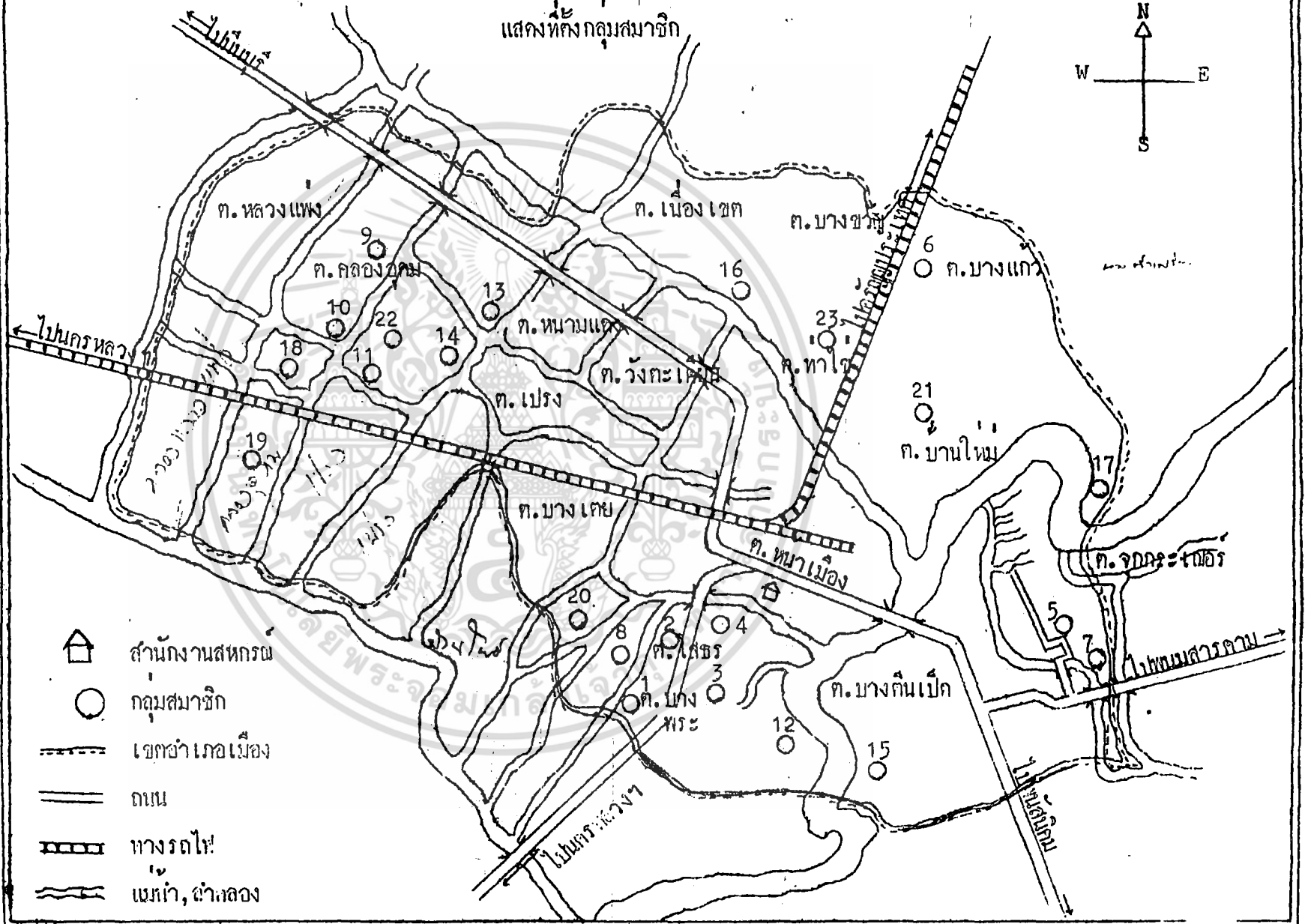
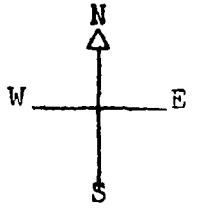
10. สภาพภูมิอากาศ เป็นแบบฝนเมืองร้อนเฉพาะฤดูกาล อยู่ในลักษณะกึ่งชื้น มีอุณหภูมิสูงเกือบตลอดปี มีอุณหภูมิเฉลี่ย 35 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุด 12.3 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,295 มม. ในจำนวนนี้ 85 % มีฝนตกในช่วงฤดูลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งเริ่มในเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม และช่วงชุกน้ำในเดือนพฤศจิกายน - ถึงเดือนกรกฎาคม ซึ่งมีผลกระทบต่ออัตราการผลิตทางการเกษตร

ดังนั้นในการศึกษาเรื่องภาวะเศรษฐกิจและสังคมในอำเภอเมืองครั้งนี้เพื่อต้องการที่จะศึกษาถึงปัญหาต่างๆตลอดจนอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อจะนำเอาข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์และนำมาใช้ในการพิจารณาหาทางแก้ไขปัญหานั้นต่อไป ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐหรือผู้สนใจที่จะศึกษาต่อไป

ที่มา 1. ทิวาการอำเภอเมือง

2. ทิวาการอำเภอบางปะกง

แผนที่สังเขป อ. เมืองฉะเชิงเทรา
แสดงที่ตั้งกลุ่มสมาชิก

- สำนักงานสหกรณ์
- กลุ่มสมาชิก
- เขตกำเภอเมือง
- ถนน
- ทางรถไฟ
- เขื่อน, ลำคลอง

* วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของพื้นที่ เช่น

- การคมนาคม
- จำนวนประชากร
- ชนิดของดิน
- แหล่งน้ำธรรมชาติ ตลอดจนระบบชลประทาน

2. เพื่อศึกษาลักษณะโดยทั่วไปของราษฎรในคว้นต่าง เช่น

- การศึกษา
- การครองชีพ
- ขนาดของครอบครัว
- อาชีพส่วนใหญ่
- การถือครองที่ดิน

3. เพื่อศึกษาภาวะเศรษฐกิจโดยทั่วไปของราษฎร เช่น

- ฐานะทางเศรษฐกิจ
- รายได้ของครอบครัว
- สภาพการผลิต
- ผลผลิตและการจำหน่ายจ่ายแจก
- ต้นทุนการผลิตและรายได้อ
- องค์กรที่สนับสนุนทางธุรกิจ
- บริการของรัฐ
- สถาบันเกษตรกร
- การตลาด

4. เพื่อศึกษาภาวะทางสังคมอื่นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

* ข้อมูลที่ต้องการในการสำรวจ ประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้ คือ

1. สภาพโดยทั่วไปของท้องถิ่นในด้านต่างๆ คือ
 - จำนวนประชากร
 - แหล่งน้ำธรรมชาติ และระบบชลประทาน
 - การคมนาคม
 - ชนิดของดิน
2. ลักษณะโดยทั่วไปของราษฎร
 - ขนาดของครอบครัว
 - การศึกษา
 - การครองชีพ
 - อาชีพส่วนใหญ่
 - การถือครองที่ดิน
3. ภาวะเศรษฐกิจโดยทั่วไปของราษฎร
 - ฐานะทางเศรษฐกิจของราษฎร
 - รายได้ของครอบครัว
 - สภาพการผลิต
 - ต้นทุนการผลิต และภาวะหนี้สิน
 - ผลผลิตและการจำหน่ายแจก
 - การตลาด
 - องค์กรที่สนับสนุนทางธุรกิจ
 - บริการของรัฐ
 - สถาบันเกษตรกร
4. ภาวะทางสังคมอื่นๆ เช่น
 - การรับฟังข่าวสารทางธุรกิจ, สังคม
 - การติดต่อกับบุคคลและหน่วยงานราชการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

* คำนิยามศัพท์

มีศัพท์ที่ควรทราบความหมายดังนี้ คือ

1. **ข้าวนาคำ** หมายถึงข้าวที่ปลูกในที่ลุ่มที่ต้งใช้น้ำขังอยู่ในนาข้าวตลอดฤดูกาลปลูก โดยการปลูกจะต้องมีการตกกล้าข้าวก่อนแล้วจึงถอนนำไปปักดำ
2. **ข้าวนาหว่าน** หมายถึงข้าวที่ปลูกในที่ลุ่มและมีน้ำขังตลอดฤดูกาล แต่ทำการปลูกโดยการใส่เมล็ดข้าวลงไปในพื้นที่ที่ไถเตรียมไว้แล้วในขณะที่ยังไม่มีการขังน้ำ
3. **ข้าวนาปี** หมายถึงข้าวที่ปลูกในฤดูกาลทำนาของภาคกลาง, ภาคตะวันออก, ภาคเหนือ, และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเริ่มจากเดือนเมษายน หรือเดือนพฤษภาคม เรื่อยไปจนถึงเดือนมกราคมหรือกุมภาพันธ์
4. **ข้าวนาปรัง** (การทำนานอกฤดูกาลปกติ) หมายถึงการทำนานอกฤดูกาลปกติในบริเวณพื้นที่ซึ่งมีน้ำเพียงพอสำหรับปลูกข้าว หรือในท้องถิ่นที่มีการชลประทานอย่างเพียงพอ โดยจะเริ่มราวเดือนมกราคม จนถึงเดือนกรกฎาคม การทำนาแบบนี้จะใช้ชาวพันธุ์เบา และเป็นพันธุ์ที่ไม่มีปฏิกริยากับช่วงของแสงมากนัก และสามารถออกรวงโคกตลอดปี อาศัยน้ำจากน้ำปลูกจนถึงวันเก็บเกี่ยวประมาณ 100-120 วัน
5. **การตกกล้า** คือการหว่านเมล็ดข้าวในแปลงกล้า เมื่อเมล็ดพันธุ์ข้าวงอกได้ขนาดจึงถอนย้ายนำไปปักดำในพื้นที่นาที่เตรียมเอาไว้แล้ว
6. **การปฏิรูปที่ดิน** คือการกระจายที่ดินอันเป็นปัจจัยในการผลิตจากผู้ที่ไม่ได้ใช้ที่ดินเพื่อทำการเกษตรด้วยตนเอง หรือจากผู้ที่มีที่ดินมากเกินความจำเป็น ไปให้แก่เกษตรกร, ผู้เช่า, ผู้ไร้ที่ทำกิน หรือให้แก่เกษตรกรที่มีที่ดินไม่เพียงพอแก่การทำกิน ให้มีที่ดินเป็นของตนเอง หรือเป็นของสถาบันเกษตรกร อันรวมถึงกลุ่มเกษตรกรต่างๆด้วย
7. **กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส.** คือกลุ่มลูกค้าของธนาคารเพื่อการเกษตร ซึ่งได้รับการพิจารณาจากเจ้าหน้าที่ให้ให้ความช่วยเหลือในค้ำดินเชื่อ, วิชาการเพื่อดำเนินการประกอบอาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. กลุ่มเกษตรกร เป็นองค์การหรือสถาบันซึ่งประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่ 30 คนขึ้นไป มีกิจการในท้องถิ่น หรือมีภูมิลำเนาในท้องถิ่นที่ตำบลเดียวกัน ได้รับความจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล เพื่อช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการประกอบอาชีพ ภายใต้การควบคุมของกรมส่งเสริมการเกษตร
9. ชลประทานหลวง เป็นโครงการของกรมชลประทาน โดยพระองค์เจ้าไชยานุชิตเป็นผู้ริเริ่มในเขตอำเภอมือเมือง โดยขุดคลองแยกจากแม่น้ำบางปะกงไปตามท้องที่ตำบลต่างๆ เชื่อมกับแม่น้ำเจ้าพระยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

*** ขอบเขตของการศึกษา**

เป็นการศึกษาเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม ในอำเภอเมือง ในตำบลต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัด ดังนั้นภาวะเศรษฐกิจต่างๆและทางด้านสังคม จึงมีลักษณะครอบคลุมกว้างขวาง ทำให้การศึกษา มีลักษณะที่เป็นไปทั่วภาค เนื่องจากมีอาณาเขตกว้างขวาง มีตำบลมาก การดำเนินการศึกษาจะต้องพยายามให้เข้าสู่ตัวประสงค์ให้มากที่สุด จึงต้องคำนึงถึงข้อมูลที่ต้องการสำรวจและการออกแบบสอบถามที่กว้างไว้แล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

*วิธีดำเนินการศึกษา

1. การศึกษาเบื้องต้น

- ค้นคว้าจากเอกสาร, บันทึก, รายงานต่างๆ, วารสาร, จุลสาร, ใบปลิว, โรเนียว และจากห้องสมุดของคณะเทคโนโลยีการเกษตร วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร, ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน, ห้องสมุดประชาชน อ.เมือง ฉะเชิงเทรา, ห้องสมุดสหกรณ์การเกษตรเมืองฉะเชิงเทรา และโค๊ตเก็บข้อมูลเบื้องต้นจาก

- เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา
- ฝ่ายทะเบียนราษฎร ที่ว่าการอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา
- สำนักงานสหกรณ์อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา และสหกรณ์การเกษตรเมืองฉะเชิงเทรา
- สำนักงานการเกษตรอำเภอเมือง ฉะเชิงเทรา
- สำนักงานปฏิรูปที่ดิน อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา
- สำนักงานพัฒนาที่ดิน อ.เมือง ฉะเชิงเทรา
- สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา
- สำนักงานปลัดจังหวัดฉะเชิงเทรา
- โครงการชลประทานหลวง พระองค์เจ้าไชยानุชิต ประคูน้ำท่าใช้
- ธนาคารเอเชีย
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- ธนาคารกรุงไทย

2. ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง ได้ข้อมูลจาก

- ฝ่ายทะเบียนราษฎร เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา ฝ่ายปกครองท้องถิ่น เฉพาะในเขตเทศบาลเมือง มีทั้งสิ้น 35 หมู่บ้าน มีประชากร 37,601 คน
- ฝ่ายทะเบียนราษฎร ที่ว่าการอำเภอเมือง ฉะเชิงเทรา ฝ่ายปกครองท้องถิ่นนอกเขตเทศบาล มีทั้งสิ้น 18 ตำบล (ดูตารางที่ 1)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในเขตเทศบาลต่างๆของจังหวัดเชียงใหม่ ประชาชนประกอบอาชีพหลักประเภทต่างๆ คือ

- การเพาะปลูก ไร่แก้ม การทำนา ส่วนใหญ่สามารถทำนาได้ปีละ 2 ครั้ง นอกจากนั้นก็มีการทำสวนผักและสวนผลไม้
- การเลี้ยงปศุสัตว์ มีการเลี้ยง ไก่, เป็ด, สุกร ฯลฯ

การดำเนินการโดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ๆ (Sample Random Sampling) และเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) ที่ได้ออกแบบไว้ โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาเป็นหลัก โดยเก็บค่าवलละ 5 ตัวอย่าง (sample) เก็บข้อมูลในปีการศึกษา 2523 - 2524

3. การสร้างแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 หมวด คือ *

- ก. การเกษตรและเศรษฐกิจ ไร่แก้มข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับเพศ, อายุ, -สถานภาพสมรส, การศึกษา
- ข. ด้านภาวะสังคม ไร่แก้ม การรับรู้ข่าวสาร และความร่วมมือกับหน่วยราชการต่างๆ การติดต่อกับบุคคลอื่นๆ, การติดต่อกับทางราชการ, การเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มต่างๆ, การริเริ่มในการประกอบอาชีพ, สวัสดิการของรัฐ, ด้านสุขภาพอนามัย, การตลาด, รายจ่ายในครัวเรือน, แหล่งสถาบันสินเชื่อ ฯลฯ

*** ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย**

1. ทำให้ได้ทราบลักษณะสภาพโดยทั่วไปของท้องที่ในเขตอำเภอเมืองในเรื่องต่างๆ เช่น จำนวนประชากร, การคมนาคม, ชนิดของดิน, แหล่งน้ำธรรมชาติ และระบบชลประทานในเขตอำเภอเมือง และในท้องที่ตำบลต่างๆ

2. ทำให้สามารถทราบลักษณะโดยทั่วไปของราษฎรในเขตอำเภอเมืองและในเขตตำบลต่างๆ เช่น ขนาดของครอบครัวโดยเฉลี่ย, การศึกษา, รายได้โดยเฉลี่ยต่อครอบครัว, อาชีพส่วนใหญ่ของราษฎร, การถือครองที่ดิน, เป็นต้น

3. ทำให้ทราบภาวะทางเศรษฐกิจโดยทั่วไปของราษฎรในตำบลต่างๆ เช่น รายได้เฉลี่ยต่อครอบครัว, วิธีการผลิตและสภาพการผลิต, ต้นทุนการผลิตโดยเฉลี่ย, ภาวะหนี้สินโดยเฉลี่ย, การจำหน่ายผลผลิต, ตลาดที่สำคัญของการจำหน่าย, องค์กรที่สนับสนุนทางธุรกิจ, การให้บริการของรัฐ, และสถาบันทางการเกษตรต่างๆ ที่ให้การสนับสนุนทางการให้สินเชื่อแก่เกษตรกร

4. ทำให้ทราบเกี่ยวกับลักษณะทางสังคมอื่นๆ เช่น การรับฟังข่าวสาร, การติดต่อ, การให้ความร่วมมือของราษฎรที่มีต่อรัฐและสังคม และสวัสดิการของรัฐที่มีต่อราษฎร เป็นต้น

*** สมมุติฐาน**

1. เหตุที่ประชาชนในท้องที่อำเภอเมืองฉะเชิงเทรามีภาวะทางเศรษฐกิจดี อาจจะเนื่องมาจากมีการทำนาได้ปีละ 2 ครั้ง และประชาชนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ของรัฐดี นอกจากนี้เกษตรกรยังมีความขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพอย่างสม่ำเสมอและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ นอกจากนี้อาจเป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่กระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้ที่จะปรับปรุงงานอาชีพของตนให้ดีขึ้นอยู่เสมอ ประกอบกับมีแหล่งน้ำหรือได้รับน้ำชลประทานในการเพาะปลูกอย่างเพียงพอ สำหรับด้านการเลี้ยงสัตว์อาจได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐเป็นอย่างดี จึงทำให้สามารถทำการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

*ระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย ประมาณ 9 เดือน

เริ่มวิจัย 15 มิถุนายน 2524

สิ้นสุดการวิจัย 15 มกราคม 2525

แผนการดำเนินงานตลอดโครงการ

งานที่ปฏิบัติ	เดือน (2524)							2525
	6	7	8	9	10	11	12	1
1. เตรียมการสำรวจเอกสาร รูปแบบสอบถาม	○	○						
2. ทดสอบแบบสอบถาม			○					
3. ศึกษาและเก็บรวบรวม ข้อมูล				○	○	○		
4. วิเคราะห์ข้อมูล						○	○	
5. รวบรวมเขียนรายงาน							○	○
6. พิมพ์และส่งรายงาน								○

งบประมาณ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (โดยประมาณ)

- ค่าวัสดุอุปกรณ์สิ่งพิมพ์	700	บาท
- ค่าพาหนะออกงานสนาม	800	บาท
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	1,500	บาท
รวม	3,000	บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

* ผู้ดำเนินการวิจัย

นายสุรินทร์ ชาดตนนท์ นักศึกษาปีที่ ๔

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

อาจารย์วิเชษฐ มณีรัตน์

อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เหตุที่ประชาชนมีความขุ่นขื่นแค้น ก็อาจเนื่องมาจากผลผลิตในแต่ละปีประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี ทำให้เกิดกำลังใจ นอกจากนี้การคมนาคมขนส่งก็สะดวกและทั่วถึง

3. เหตุที่ประชาชนมีเศรษฐกิจดี ก็อาจเกิดจากหน่วยงานของรัฐประสานงานกันดี รวมทั้งมีการประสานงานกับหน่วยงานของเอกชนอีกด้วย

4. เหตุที่ประชาชนมีการตื่นตัวในการผลิต อาจเนื่องมาจากในอำเภอเมืองมีธนาคารพาณิชย์มากกว่า 10 แห่ง และยังมีสถาบันสินเชื่ออื่นๆอีก เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์, สหกรณ์การเกษตร, สำนักงานปฏิรูปที่ดิน, สำนักงานส่งเสริมการเกษตร เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานต่างๆเหล่านี้ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆอย่างทั่วถึง จึงทำให้การผลิตได้รับผลดีเป็นที่น่าพอใจ

บทที่ 2

ผลการศึกษาและวิเคราะห์

1. สภาพทั่วไปของท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง

1.1 ที่ตั้งอำเภอเมือง ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกของประเทศ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ จดอำเภอบางน้ำเปรี้ยว

ทิศใต้ จดอำเภอบางปะกง, อำเภอบ้านโพธิ์

ทิศตะวันออก จดอำเภอบางคล้า, อำเภอบางน้ำเปรี้ยว

ทิศตะวันตก จดเขตลาคกระบัง กรุงเทพมหานคร

1.2 การคมนาคม มีทั้งทางบกและทางน้ำ จากกรุงเทพมหานคร สามารถเดินทางมายังอำเภอเมืองได้ทั้งทางรถยนต์ โดยเส้นทางหลวง รามอินทรา ผ่านอำเภอมั่นบุรี ระยะทาง 86 กิโลเมตร และทางหลวงสายสุขุมวิท ระยะทางประมาณ 96 กิโลเมตร นอกจากนี้ยังสามารถเดินทางโดยรถไฟ สายกรุงเทพฯ - อยุธยา ระยะทางประมาณ 60 กิโลเมตร นอกจากนี้ยังมีการเดินทางทางน้ำโดยใช้เรือยนต์ จากทางเชื่อมแม่น้ำบางปะกง และแม่น้ำเจ้าพระยา ผ่านคลองประเวศบุรีรมย์ และอีกเส้นทางหนึ่ง ผ่านเขตอำเภอบ้านโพธิ์ เข้าสู่อำเภอบางปะกง ออกไปสู่สมุทรปราการ เข้าสู่กรุงเทพฯ และยังมีโครงการที่จะตั้งศูนย์การคมนาคมทางบกโดยทางรถยนต์และรถไฟเพื่อเชื่อมเขตต่างๆ เช่น ในปีพ.ศ.2528 จะมีการสร้างทางรถไฟเพื่อขนส่งสินค้าไปยังแหลมฉบัง

1.3 จำนวนประชากรในเขตอำเภอเมืองในปีพ.ศ.2524 มีทั้งสิ้น 125,284 คน แยกเป็น

เพศชาย 65,267 คน

เพศหญิง 60,017 คน

1.4 สภาพภูมิอากาศ เป็นแบบฝนเมืองร้อน คือตกเป็นฤดูกาล อยู่ในลักษณะกึ่งชื้น มีอุณหภูมิสูงเกือบตลอดปี อุณหภูมิเฉลี่ย 35 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุด 12.3 องศาเซลเซียส

ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,295 มิลลิเมตร ซึ่งในจำนวนนี้ตกในช่วงฤดูลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้(พฤษภาคม - ตุลาคม) ประมาณ 85% และจะมีช่วงฝนแล้งในราว

เดือนพฤศจิกายน-เมษายน ซึ่งจะมีผลกระทบต่ออัตราการผลิตทางการเกษตร

- 1.5 ลักษณะพื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีระดับสูง 2-3 เมตรเหนือระดับน้ำทะเล
- 1.6 ชนิดของดิน มีคุณสมบัติเป็นค่างปานกลาง และบางตำบลมีลักษณะเป็นกรด ซึ่งจะต้องทำการแก้ไขโดยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก, ปุ๋ยคอก และทางกรมพัฒนาที่ดินก็ได้มีโครงการปรับปรุงดินโดยการแจกหรือจำหน่ายปูนมาร์ลในราคาที่ถูกที่สุด
- 1.7 แหล่งน้ำธรรมชาติและระบบชลประทาน มีแม่น้ำบางปะกงเป็นแม่น้ำสายสำคัญ ซึ่งไหลมาจากจังหวัดปราจีนบุรี ผ่านอำเภอบางคล้า อำเภอเมือง อำเภอบ้านโพธิ์ และลงสู่อ่าวไทยที่อำเภอบางปะกง

แหล่งน้ำอีกแห่งหนึ่งคือ คลองประเวศบุรีรมย์ ซึ่งเป็นคลองขุดที่มีน้ำตลอดปี โดยเริ่มจากแม่น้ำเจ้าพระยา ผ่านประตูน้ำพระโขนง ประตูน้ำท่าอิฐ คลองนี้กว้างประมาณ 30 เมตร แม่น้ำและคลองดังกล่าว ต่างผ่านเขตอำเภอมือง และยังมีคลองซอย เช่น คลองอุ้มฉัตร คลองเตโช คลองเปรง คลองหลวงแพ่ง และคลองบางพระ เป็นต้น ซึ่งคลองต่างๆดังกล่าวทำให้พื้นที่มีน้ำอุดมสมบูรณ์ตลอดปี

2. ลักษณะทั่วไปของราษฎร

- 2.1 อายุ อายุของหัวหน้าครอบครัวราษฎรที่ประกอบอาชีพการเกษตร มีอายุอยู่ระหว่าง 46 - 55 ปี เป็นจำนวนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 37.89 และผู้ที่มีอายุ 66 ปีขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด (ดูตารางในภาคผนวกประกอบ)
- 2.2 การนับถือศาสนา ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คือร้อยละ 92.63 รองลงมาก็คือ ศาสนาอิสลาม และ ศาสนาคริสต์ ตามลำดับ (ดูตารางในภาคผนวกประกอบ)
- 2.3 การศึกษาของหัวหน้าครอบครัว ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 74.74 ส่วนผู้ที่ไม่รู้หนังสือ มีประมาณร้อยละ 5.26 (ดูตารางภาคผนวก)
- 2.4 สถานภาพของครอบครัว มีครอบครัวแล้วประมาณร้อยละ 82.11 และหย่าร้างประมาณ 2.11 (ดูตารางประกอบ)
- 2.5 ระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องที่ อยู่มาตั้งแต่เกิดและยึดอาชีพการเกษตรตามบรรพบุรุษ คิดเป็นร้อยละ 93.68 และย้ายมาจากที่อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 6.32
- 2.6 อาชีพ

98073

- 2.6 อาชีพ ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา คิดเป็นร้อยละ 75.79 รองลงมาคือทำสวนผลไม้ และค้าสุกคือ รับราชการ ประมาณร้อยละ 1.05
- 2.7 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 4 - 6 คน คิดเป็นร้อยละ 49.47 และต่ำสุดมีสมาชิก 1 - 3 คน
- 2.8 ลักษณะของครอบครัว ส่วนมากมักมีบุตรหลานรวมอยู่ด้วย คิดเป็นร้อยละ 77.89 และมีน้อยที่สุดคืออยู่กันเพียง 2 คนระหว่างสามี ภรรยา
- 2.9 ระยะเวลาในการดำเนินการประกอบอาชีพ ส่วนมากดำเนินการประกอบอาชีพมานานกว่า 16 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 66.32 และต่ำสุด คือน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.32
- 2.10 การอพยพเคลื่อนย้าย มีการเคลื่อนย้ายที่อยู่อาศัยน้อยมาก คืออยู่มาตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 93.68 การโยกย้ายภายในจังหวัด ร้อยละ 1.05 และย้ายมาจากจังหวัดอื่นๆ ร้อยละ 5.26
- 2.11 การเป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกร มีผู้เป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 95.79 และไม่เป็นสมาชิก ร้อยละ 4.21 เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรเป็นจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 56.84 และต่ำสุดคือเป็นสมาชิกของกลุ่มลูกค้าธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 6.32
- 2.12 ประโยชน์ที่ได้รับจากสถาบันเกษตรกร ส่วนมากได้รับในรูปของการกู้ยืม โดยเสียดอกเบี้ยในอัตราต่ำ จำนวนสมาชิกผู้กู้ยืมคิดเป็นร้อยละ 73.68 และที่ได้รับประโยชน์ต่ำสุดคือความช่วยเหลือในด้านการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 2.11
- 2.13 สาเหตุที่เกษตรกรไม่ได้เป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกร จากการสำรวจพบว่า มีสาเหตุสำคัญ คือ ขาดคุณสมบัติในการสมัครเป็นสมาชิก คิดเป็นร้อยละ 75 และผู้ที่ไม่สมัครเพราะยังไม่เห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการเป็นสมาชิก ร้อยละ 25

การถือครองที่ดิน

1. เกษตรกรเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน คิดเป็นร้อยละ 65.26 นอกจากนั้นเช่าที่ดินจากผู้อื่น เช่น จากหนบตี, ห้อค่า, เพื่อนบ้าน, ญาติพี่น้อง คิดเป็นร้อยละ 34.73
2. ในการถือครองที่ดิน จะโดยเป็นเจ้าของหรือเช่าที่ดินก็ตาม ได้มีการใช้ที่ดินเพื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกอบอาชีพการเกษตร มากที่สุดคือ ทำนา คิดเป็นร้อยละ 76.84 และน้อยที่สุดคือ การเลี้ยงปลุ่สัตว์ และการเลี้ยงปลาน้ำจืด คิดเป็นร้อยละ 1.5

3. การถือกรรมสิทธิ์ เกษตรกรถือกรรมสิทธิ์โดยมีโฉนดที่ดิน และมีการให้ผู้อื่นเช่าน้อยมาก (ดูตารางประกอบ)
4. เหตุที่ให้ผู้อื่นเช่าที่ดิน ส่วนมากเนื่องจากขาดแรงงานเพื่อการประกอบอาชีพ การเก็บค่าเช่า ส่วนมากเก็บเป็นผลผลิต และการเช่ามักกระทำด้วยหนังสือสัญญา
5. การเช่าที่ดิน ส่วนมากมักเช่าจากผู้ที่กู้ยืมเงิน และมีระยะเวลาการเช่าตั้งแต่ 1 - 4 ปีขึ้นไป สำหรับสาเหตุของการต้องเช่าที่ดินจากผู้อื่นก็เนื่องจากมีที่ดินของตนเองน้อยเกินไป และไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง

ผลผลิตและการจำหน่ายผลผลิต

- การทำนา ได้ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ 45.77 ถัง/ไร่ คิดเป็นมูลค่า 1075.60 บาท ต่อพื้นที่ 1 ไร่
- การทำสวนผัก ได้ผลผลิตเฉลี่ย 480 ก.ก./ไร่ ราคาต่อก.ก.โดยเฉลี่ย 4.75 บาท คิดเป็นมูลค่า 2,280 บาท/ไร่
- การทำสวนผลไม้ ได้ผลผลิตเฉลี่ยมะม่วง 1500 ผล/ไร่ ราคาเฉลี่ยผลละ 2.98 บาท คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ย 4,470 บาท/ไร่
- การทำสวนมะพร้าว ได้ผลผลิตเฉลี่ย 750 ผล/ไร่ ราคาเฉลี่ยผลละ 2.50 บาท คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ย 1,875 บาท/ไร่
- การเลี้ยงปลุ่สัตว์ (ไม่มีตัวเลขยืนยัน) ทราบเพียงปริมาณและจำนวน (คงได้เสนอไว้แล้วในตอนต้น)

การจำหน่ายผลผลิตและปัญหาในการจำหน่าย

- ชาวที่ผลิตได้ เกษตรกรจะจำหน่ายไปประมาณร้อยละ 73.41 ส่วนที่เหลือจากการจำหน่ายจะเก็บไว้บริโภคและจ่ายเป็นค่าเช่าที่ดิน
- ผลผลิตจากการทำสวนผักและสวนผลไม้จะจำหน่ายเกินกว่าร้อยละ 95 ที่เหลืออาจเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน, เก็บไว้ทำพันธุ์ และแจกจ่ายให้เพื่อนบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การเลี้ยงปลูสดัว ผลผลิตส่วนใหญ่จะจำหน่ายแบบขยกกอกหรือยกเล้า และจะหาพันธุ์ใหม่มาเลี้ยง โดยได้รับการช่วยเหลือจากตัวแทนบริษัท หรือฟาร์มใหญ่ๆ ทั้งจากกรุงเทพฯ และภายในตัวจังหวัดเอง
- การจำหน่าย ส่วนใหญ่จะซื้อขายกันเอง หรือขายให้กับพ่อค้าในหมู่บ้าน ประมาณ 61.05% และเกษตรกรมักประสบปัญหาการจำหน่ายผลผลิต 96.84%
- ปัญหาในการจำหน่าย คือ ราคาผลผลิตต่ำ คิดเป็นร้อยละ 67.39 ในค่านาข้าว ข้าวเคลื่อนไหวของราคาผลผลิต ส่วนมากจะได้รับจากวิทยุกระจายเสียง
- ในด้านการรับความช่วยเหลือในการขายผลผลิตนั้น มักไม่ขอได้รับความช่วยเหลือมากนัก (82%) ที่ได้รับความช่วยเหลือมีเพียง 13.68% ส่วนมากได้รับความช่วยเหลือจากสหกรณ์
- ความต้องการของเกษตรกรที่ต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือในด้านการจำหน่ายเป็นอันดับแรกคือ การป้องกันราคาผลผลิต
- ในการดำเนินการผลิต เกษตรกรส่วนมากมีการบำรุงและปรับปรุงดินเพื่อเพิ่มผลผลิต โดยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ปุ๋ยที่มีการใช้กันมากที่สุดคือใช้กับนาข้าว นอกจากนี้ยังมีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างสม่ำเสมอ ศัตรูพืชต่างๆที่พบคือ โรค, แมลง, หนอน, ปูนา เป็นต้น การกำจัดศัตรูพืช ส่วนมากใช้วัสดุเคมีภัณฑ์ ส่วนที่ไม่ได้มีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชก็มียู้อยู่เป็นจำนวนน้อย เนื่องจากขาดความรู้และเงินทุน
- หลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ส่วนมากมักจะใช้ประโยชน์จากที่ดินเพื่อการเกษตรต่อเนื่องกันไปเลย แต่บางท้องถิ่นก็ปล่อยที่ดินว่างไว้หรือปลูกพืชหมุนเวียนเพื่ออนุรักษ์ดิน สำหรับการเก็บกักน้ำ ก็มีการขุดบ่อเก็บน้ำเอาไว้ใช้
- แหล่งน้ำเพื่อการเพาะปลูก ส่วนใหญ่จะได้รับจากน้ำฝนและแหล่งน้ำธรรมชาติอื่นๆ เช่น ลำคลอง แม่น้ำ ซึ่งก็นับว่าในท้องถิ่นมีอยู่อย่างเพียงพอ

สภาพการผลิต

ราษฎรที่ประกอบอาชีพการทํานาโดยทั่วไป สามารถส่งเสริมการทํานาได้ปีละ 2 ครั้ง เพราะภายในเขตตำบลต่างๆอยู่ในเขตชลประทานและยังมีแหล่งน้ำอื่นๆอย่างเพียงพอ

ดังนั้นจึงมีการทำนาปีละ 2 ครั้งประมาณ 4-5 ตำบล แต่ก็มืออุปสรรคอยู่บ้าง เช่น ปัญหาน้ำท่วม และขาดแคลนน้ำ ตำบลต่างๆดังกล่าว คือ บางพระ, โสธร, บางดินเบ็ด, จุกเขอร์, วังตะเคียน และท่าไช

จากสถิติการเพาะปลูกระหว่างปี พ.ศ. 2523/2524 (30 เมษายน 2524) มีพื้นที่เพาะปลูกดังนี้

อำเภอ	ข้าวนาปี				ข้าวนาปรัง			
	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย ก.ก./ไร่	ผลผลิตรวม (ตัน)	มูลค่า (พันบาท)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย ก.ก./ไร่	ผลผลิตรวม (ตัน)	มูลค่า (พันบาท)
เมือง	183,115	500	91,557	294,048	140,441	690	96,904	298,380

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา

ผลผลิตเฉลี่ยของทุกๆตำบล ประมาณ 595 ก.ก./ไร่ (หรือ 45.77 ตัน/ไร่) ซึ่งจัดว่าอยู่ในระดับดี เมื่อเปรียบเทียบกับท้องที่อำเภออื่นๆ การทำนาในเขตอำเภอเมือง นับว่าทันสมัยและมีการตื่นตัวทางวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ๆพอสมควร โดยอาจสังเกตได้จากเกือบทุกครอบครัวจะมีเครื่องมือทุนแรงเพื่อใช้แทนแรงงานคนและสัตว์ เช่น รถแทรกเตอร์, รถไถเดินตาม, เครื่องสูบน้ำ, ระเบิดวิดน้ำ, เครื่องหัดสีข้าว, เครื่องพ่นยา ฉีดยา เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานส่งเสริมการเกษตร, สหกรณ์การเกษตร, หน่วยปราบศัตรูพืชรูพืช ซึ่งคอยทำหน้าที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือทั้งทางวิชาการ ตลอดจนหาปุ๋ยและยามาให้และจำหน่าย

การทำไร่มีบ้างเล็กน้อย แต่ยังไม่สามารถเก็บสถิติที่แน่นอนได้ เนื่องจากมีพื้นที่เพาะปลูกน้อยมาก

การทำสวนผัก มีการปลูกกระจายกันอยู่ตามตำบลต่างๆ ที่มีการทำกันมากก็ไต่แก ตำบลหน้าเมือง, ตำบลบ้านใหม่, ตำบลจุกเขอร์, ตำบลโสธร, และตำบลบางดินเบ็ด ซึ่งตำบลต่างๆดังกล่าวมักอยู่ใกล้กับแม่น้ำและแหล่งน้ำตามธรรมชาติ รวมทั้งอยู่ใกล้ตลาดในอำเภอเมือง ผักที่ปลูกก็ไต่แก ชิง, ถั่วฝักยาว, แตงกวา, ผักกาด, ผักกาดเขียววางตุ้ง, ฯลฯ

สถิติการเพาะปลูกผัก ระหว่างปี พ.ศ.2523/2524 (กันยายน 2524)

พืชผัก	พ.ท. เพาะปลูก (ไร่)	พ.ท. เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย ก.ก./ไร่	มูลค่าต่อหน่วย (บาท/ก.ก.)
ชิง	750	-	-	-
ถั่วฝักยาว	80	70	260	6 บาท/ก.ก.
ผักกาดขาว	30	30	460	4 บาท/ก.ก.
ผักกาดเขียววางตุ้ง	150	150	600	6 บาท/ก.ก.
ผักกาดเขียวปลี	70	70	600	3 บาท/ก.ก.

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา

การทำสวนผลไม้

การทำสวนผลไม้ก็เช่นเดียวกับสวนผัก คือมักปลูกรวมกันไปทั้งสองอย่างระหว่างผักและผลไม้ มีการปลูกต่างๆไปในเขตอำเภอเมือง ผลไม้ที่ปลูกกันมากที่สุดคือ มะม่วง, มะพร้าว, และหมาก

สถิติการปลูกไม้ผล ระหว่างปี พ.ศ.2523/2524 (กันยายน 2524)

ไม้ผล	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (ต่อไร่)	ผลผลิตรวม (ตันผล)	มูลค่า (พันบาท)
มะม่วง	6,705	1,500	6,351	18,945
มะพร้าว	13,749	750	1,293	3,232
หมาก	-	-	-	-

หมายเหตุ มะม่วงผลละ 2.98 บาท (โดยเฉลี่ย)

มะพร้าวผลละ 2.50 บาท (" ")

การปลูสัตว์

มีการเลี้ยงสัตว์ต่างๆตามตำบลโดยทั่วไป สัตว์ที่เลี้ยงกันมากก็ได้แก่ สุกร, เป็ด, ไก่
สถิติการเลี้ยงสัตว์ระหว่างปี พ.ศ.2523/2524 (กันยายน 2524)

ปลูสัตว์	จำนวน (ตัว)	มูลค่า (บาท)
สุกร	89,760	-
เป็ด	95,760	-
ไก่	4,075,446	-

หมายเหตุ สถิติโค มีอยู่ 560 ตัว และกระบือ 540 ตัว

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง และสำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา
สำนักงานปลูสัตว์จังหวัดฉะเชิงเทรา

ทรัพย์สิน รายจ่าย และค่าใช้จ่ายต่างๆ

- เฉลี่ยค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการประกอบอาชีพต่อครอบครัวเกษตรกรในเขตอำเภอเมือง
ทุกๆอาชีพ เป็นเงิน 17,449.92 บาท
- เฉลี่ยรายได้ต่อครอบครัว ตามประเภทรายได้
 - รายได้จากประกอบธุรกิจ(อาชีพเกษตร) 19,836.81 บาท
 - รายได้นอกการเกษตร 6,457.35 บาท
 - รวมรายได้ทั้งหมด 26,294.15 บาท
- เฉลี่ยทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งได้แก่ค่าที่ดิน, โรงเรือน, เครื่องจักร
เฉลี่ยต่อครอบครัวทุกอาชีพ 415,942.30 บาท
- ทรัพย์สินที่ใช้ในการครองชีพ เช่น รถจักรยานยนต์, เรือ, และเฟอร์นิเจอร์ ของ
ใช้ในครัวเรือน มีมูลค่า 8,640.00 บาท
- การแจกจ่าย มีการจำแนกเป็นการขาย, บริโภค, ทำพันธุ์, ถ้ำเช่า, ถ้ำจ้าง
(ดูจากตารางประกอบ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมวด ข. ความภาวะสังคม

1. การรับรู้ข่าวสารและเครื่องมือ

- 1.1 ผู้อ่านข่าวสารด้านหนังสือพิมพ์ ส่วนมากมักอ่านนานๆครั้ง 63.16%, อ่านเป็นประจำ 28.42%, ไม่ได้อ่านเลย 8.42% ตามลำดับ
- 1.2 การรับฟังข่าวสารทางวิทยุ รับฟังเป็นประจำ 85%, ไม่เคยรับฟังเลย 3.16% ตามลำดับ
- 1.3 การชมภาพ ข่าวสารบนเทีงทางโทรทัศน์ นานๆจึงจะชม 54.74%, ไม่ได้ชมเลย 9.47% ตามลำดับ
- 1.4 การเข้าร่วมในกิจกรรมของกลุ่ม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกร มีการเข้าร่วมทำกิจกรรม 48.42%, เข้าร่วมกลุ่มชาวภาคเป็นจำนวนน้อยที่สุด คือ 1.05%
- 1.5 บุคคลที่เกษตรกรเข้าติดต่อกันมากที่สุดคือ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ 28.42% และที่ติดต่อน้อยที่สุดคือ เกษตรจังหวัด 2.15% ผลการติดต่อได้ผลปานกลาง 65.26%, ได้ผลดี 8.42%, และได้ผลน้อย 26.32%
- 1.6 ผู้ริเริ่มการจัดกิจกรรมเพื่อส่วนรวมในหมู่บ้าน เกิดจากนายอำเภอและพัฒนากร 27.36%, ผู้ริเริ่มกิจกรรมที่ได้ผลเพื่อส่วนรวมน้อยที่สุดคือ สารวัตรกำนัน
- 1.7 ผู้ริเริ่มในการประกอบอาชีพใหม่ๆในหมู่บ้าน ที่ได้ผลสูงสุดคือ พนักงานส่งเสริมการเกษตร รองลงมาคือ สหกรณ์การเกษตร และได้ผลต่ำสุดคือ เจ้าอาวาส ตามลำดับ
- 1.8 หากรัฐบาลมีโครงการจ่ายน้ำให้แก่เกษตรกรจนถึงที่ทำกิน มีผู้ให้ความเห็นว่า เต็มใจจะให้ความช่วยเหลือ 91.57% ไม่เต็มใจ 2.11% และไม่แน่ใจ 6.32%
- 1.9 ความต้องการในการฝึกอบรมการประกอบอาชีพ มีเรื่องที่เกษตรกรให้ความสนใจมากที่สุดคือ เรื่องการควบคุมและการปราบศัตรูพืช 73.68% และเรื่องที่ให้ความสนใจน้อยที่สุดคือ เรื่องการจัดไร่นา
- 1.10 แหล่งข่าวสารในคานให้ความรู้ในการประกอบอาชีพที่ เกษตรกรให้ความสนใจมากที่สุดคือ จากวิทยุ 65.42% และต่ำที่สุดคือจากเอกสารทางวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ด้านสุขภาพอนามัยและสวัสดิภาพสังคม

- 2.1 ปีที่ผ่านมาครอบครัวของราษฎรมีเด็กเกิด 5.26% และไม่มีเด็กเกิด 94.74%
เด็กที่เกิดมาเป็นเพศชาย 60% เพศหญิง 40%
- 2.2 ในรอบปีที่ผ่านมา มีคนตาย 2.11%
- 2.3 เมื่อครอบครัวเจ็บป่วย เกษตรกรจะใช้วิธีซื้อยามากินเอง 41.05% ไปให้แพทย์
ประจำตำบลรักษา 5.26%
- 2.4 ความคิดเห็นในเรื่องบริการด้านอนามัย ได้รับคำตอบจากเกษตรกรว่าไม่เพียงพอ
49.47% เพียงพอ 42.11% ไม่ได้รับคำตอบ 8.42%
- 2.5 สิ่งแรกที่รัฐควรปรับปรุงเป็นอันดับแรกคือ การประกันและหยุดราคาผลิตผล และ
อันดับสุดท้ายคือ ความปลอดภัยในเรื่องโจรผู้ร้าย
- 2.6 ความคิดเห็นในเรื่องให้รัฐบาลจัดหาเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ในด้านวิชาการเกษตรแผน
ใหม่ประจำตามตำบล เกษตรกรมีความเห็นด้วย 91.58% ไม่เห็นด้วย 8.42%
- เกษตรกรที่เห็นด้วยให้ความเห็นว่า จะช่วยให้การติดต่อรวดเร็วขึ้นและสามารถ
ทุนค่าใช้จ่ายในการติดต่อ
- เกษตรกรที่ไม่เห็นด้วย ตอบว่าไม่มีประโยชน์ เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ
- 2.7 ต่อคำถามที่ว่า ทุกวันนี้ท่านได้รับสวัสดิการอย่างไร ได้รับคำตอบว่า ยังไม่เพียงพอ
62.11% ตอบว่าไม่ได้รับสวัสดิการเลย 8.42%

องค์กรสนับสนุนธุรกิจ

1. สินเชื่อ จัดเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญในการลงทุนและเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบการ
ผลิต เช่น ใช้อุปกรณ์การผลิต ค่าจ้างแรงงาน รวมทั้งเป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
ในตำบลสินเชื่อนี้ จากการสอบถามพบว่ามี การกู้ยืมจากเอกชน, จากสถาบันการเงิน
ของรัฐบาล, ธนาคารพาณิชย์ ในการกู้ยืม เกษตรกรมักต้องการความสะดวก
ในการกู้ยืม แหล่งสินเชื่อต่างๆดังกล่าวได้แก่ พ่อค้า, ธนาคารพาณิชย์, สห
กรณ์การเกษตร, ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์, สำนักงานเกษตรอำเภอ
อัตราดอกเบี้ยโดยเฉลี่ย 13.70 บาท (ดูตารางภาคผนวก)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การตลาด ผลผลิตจากอาชีพต่างๆทั่วทุกตำบล จะขายส่งเป็นส่วนมาก โดยมีพ่อค้ามาซื้อถึงแหล่งผลิต ทำให้ผู้ผลิตมีความสะดวกหลายประการ คือ ประหยัดค่าแรงงานและค่าพาหนะในการขนส่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบางท้องที่ที่มีการคมนาคมไม่สะดวก จึงทำให้ผู้ผลิตนิยมขายแก่พ่อค้าดังกล่าว สำหรับการตลาดที่รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือได้แก่ สหกรณ์การเกษตร, ชุมนุมสหกรณ์จังหวัด ในด้านการช่วยรับซื้อข้าวเปลือกเพื่อแบ่งเบาภาระในด้านการค้า และการผูกขาดราคาจากพ่อค้า แต่รัฐบาลก็มีงบประมาณไม่เพียงพอที่จะช่วยเกษตรกรทั้งหมดได้

3. สถาบันเกษตรกร จากการศึกษาได้พบว่า ภายในเขตอำเภอมืองมีสถาบันที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพอยู่หลายแห่ง ซึ่งสามารถช่วยในด้านการส่งเสริมอาชีพและดำเนินสินเชื่อ สถาบันดังกล่าวได้แก่ สหกรณ์การเกษตรเมืองแปดริ้ว, สำนักงานเกษตรอำเภอ, ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์, ธนาคารกรุงเทพฯ, ธนาคารกสิกรไทย, ธนาคารกรุงไทย ฯลฯ

4. บริการของรัฐ มีหน้าที่ช่วยเหลือในด้านต่างๆ ที่เน้นหนักคือ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ รายได้ บริการด้านข่าวสาร วิชาการ ส่งเสริมอาชีพและจัดหาที่ดิน ส่งเสริมสุขภาพ พละนาามัย บริการด้านสังคม เช่น การศึกษา, ศาสนา ตลอดจนสวัสดิภาพและความปลอดภัยในทางทรัพย์สินและชีวิต, แหล่งน้ำดื่มน้ำใช้เพื่อครอบครัวและเพื่อการประกอบอาชีพ ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวได้แก่

- เจ้าหน้าที่ปกครองของทางอำเภอ
- เจ้าหน้าที่ตำรวจ
- หน่วยปราบศัตรูพืช
- พัฒนากรอำเภอ
- สัตวแพทย์
- ประมงอำเภอ
- ชลประทาน
- อณามย์อำเภอ

ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับประชากรในเขตอำเภอเมือง นครราชสีมา

ร.ท.	ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	เพศ		รวม	หมายเหตุ
			ชาย	หญิง		
1	หน้าเมือง	35	18,925	18,676	37,601	ปกครองโดยเขต
2	โศธร	5	1,133	1,199	2,332	เทศบาลเมือง
3	เมืองเชดต์	17	3,590	3,487	7,077	เดิมมี 9 หมู่บ้าน
4	วังตะเคียน	10	1,639	1,567	3,206	ขยายเข้าเขต
5	บางเตย	3	2,629	2,822	5,451	เทศบาล 4 หมู่บ้าน
6	บางพระ	9	1,925	2,067	3,992	
7	บางกะไห	9	2,144	2,124	4,268	
8	บางขวัญ	14	1,902	1,973	3,875	
9	บางแก้ว	12	3,100	3,119	6,219	
10	บางดินเป็ด	12	3,064	3,148	6,212	
11	บางไผ่	9	2,264	2,492	4,756	
12	คลองนา	5	1,079	1,161	2,240	
13	คลองอุคมา	9	2,250	2,350	4,600	
14	เปรง	11	4,043	4,193	8,236	
15	หลวงแพ่ง	13	3,154	3,302	6,456	
16	จุกเขนอร์	8	1,448	1,507	2,955	
17	หนามแดง	7	1,151	1,066	2,217	
18	บ้านใหม่	5	953	964	1,917	
19	ท่าไข่	15	2,990	2,937	5,927	
รวม			65,267	60,017	125,284	

ที่มา ฝ่ายทะเบียนราษฎร เทศบาลเมือง นครราชสีมา (ตุลาคม 2524)

หมายเลข 2 - 19 จากฝ่ายทะเบียนราษฎร อำเภอเมือง นครราชสีมา (ตุลาคม 2524)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมวด ก. การเกษตรและเศรษฐกิจ

ตารางที่ 1 ลักษณะทั่วไปของราษฎร

รายการ	จำนวนตัวอย่าง	หน่วยวัด (%)
1.1 อายุของหัวหน้าครอบครัว		
16 - 25 ปี	6	6.32
26 - 35 ปี	15	15.79
36 - 45 ปี	15	15.79
46 - 55 ปี	36	37.89*
56 - 65 ปี	18	18.95
66 ปีขึ้นไป	5	5.26**
1.2 การนับถือศาสนา		
พุทธ	88	92.63*
คริสต์	1	1.05**
อิสลาม	6	6.32
1.3 การศึกษาของหัวหน้าครอบครัว		
ไม่รู้หนังสือ	5	5.26
อ่านออกเขียนได้	7	7.37
ประถมศึกษา	71	74.74*
มัธยมศึกษาตอนต้น	5	5.26
อื่นๆ (ปก.ศ., ปวช., ปริญญาตรี)	7	7.37

สูงสุด *

ต่ำสุด **

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 สถานภาพครอบครัว		
โสด	12	12.63
สมรส	78	82.11
หม้าย	3	3.16
หย่า	2	2.10
1.5 ท่านอยู่ที่นั่นนานเท่าไร ตั้งแต่เกิด	89	93.68
ย้ายมาจากที่อื่น	6	6.32
1.6 สมาชิกในครอบครัวทั้งหมดมี		
1 - 3 คน	8	8.42
4 - 6 คน	47	49.47
7 - 9 คน	40	42.11
1.7 อาชีพหลัก		
ทำนา	72	75.79
ทำสวนผัก	5	5.26
ทำไร่	-	-
ทำสวนผลไม้	9	9.47
เลี้ยงสัตว์	3	3.16
ค้าขาย	2	2.11
รับจ้าง	3	3.16
รับราชการ	1	1.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.8 ลักษณะของครอบครัว		
อยู่สองคน (สามี-ภรรยา)	4	4.21
มีบุตรหลานรวมอยู่ด้วย	74	77.89
มีบุตรธิดาที่แต่งงานแล้วอยู่รวมด้วย	9	9.47
มีผู้อื่นอาศัยอยู่ด้วย	8	8.43
1.9 ระยะเวลาในการดำเนินการประกอบอาชีพ		
น้อยกว่า 5 ปี	6	6.32
5 - 10 ปี	17	17.89
11 - 15 ปี	9	9.47
16 ปีขึ้นไป	63	66.32
1.10 การอพยพเคลื่อนย้าย		
อาศัยอยู่ตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบัน	89	93.68
ย้ายมาจากจังหวัดอื่น	5	5.26
ย้ายมาจากภายในจังหวัด	1	1.06
1.11 ท่านเป็นสมาชิกของสถาบันการเกษตรหรือไม่		
เป็น	91	95.79
ไม่เป็น	4	4.21
1.12 ท่านเป็นสมาชิกสถาบันใดบ้าง		
กลุ่มเกษตรกร	23	24.21
สหกรณ์การเกษตร	54	56.84
กลุ่มลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์	12	12.63
กลุ่มลูกค้ำธนาคารพาณิชย์	6	6.32

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.13 ท่านได้รับประโยชน์จากสถาบันเกษตรกรอย่างไรบ้าง		
- ใ้กู้เงินโดยเสียดอกเบี้ยในอัตราต่ำ	70	73.68
- ได้รับความช่วยเหลือเกี่ยวกับการชลประทาน	2	2.11
- ได้รับคำแนะนำด้านวิชาการเกษตร	5	5.26
- ได้รับความช่วยเหลือในด้านการจำหน่ายผลิตผล	3	3.16
- ได้รับความช่วยเหลือในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตร	15	15.79
1.14 เหตุที่ไม่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร		
- ไม่มีสถาบันเกษตรกรใดๆในท้องถิ่น	-	-
- ยังไม่เห็นประโยชน์ที่จะได้รับ	1	25.00
- ขาดคุณสมบัติในการสมัคร	3	75.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การถือครองที่ดิน

1. ท่านมีที่ดินเป็นของตนเองหรือไม่		
- มี	62	65.26
- ไม่มี	33	34.74
2. ท่านถือครองที่ดินโดยใช้ประกอบอาชีพการเกษตร		
ประเภทใด		
- ที่นา	73	76.85
- ที่ไร่	3	3.16
- พืชสวน	17	17.89
- เลี้ยงสัตว์	1	1.05
- ประมงน้ำจืด	1	1.05
3. ท่านถือครองที่ดินโดย		
3.1 ที่นา (จาก 73 ต.ย)		
- โฉนด	61	83.56
- น.ส 3	9	12.33
- ส.ท 1	3	4.11
3.2 ที่ไร่ (3 ต.ย) โฉนด	3	100.00
3.3 พืชสวน (17)		
- โฉนด	14	82.35
- น.ส 3	3	17.65
3.4 เลี้ยงสัตว์		
- โฉนด	1	100.00
3.5 ประมงน้ำจืด		
- โฉนด	1	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ท่านมีที่ดินใหญ่อื่นเช่าหรือไม่		
4.1 อาชีพท้าว (73 ค.ย)		
- มี	7	9.59
- ไม่มี	66	90.41
4.2 อาชีพทำไร่ (3 ค.ย)		
- มี	1	33.33
- ไม่มี	2	66.67
4.3 อาชีพทำสวน (17 ค.ย)		
- มี	2	11.76
- ไม่มี	15	88.24
4.4 เลี้ยงสัตว์		
- ไม่มี	1	100.00
4.5 ประมงน้ำจืด		
- ไม่มี	1	100.00
โดยเฉลี่ยให้เช่าประมาณ 15 - 20 ไร่ คิดเป็น		63%
5. สาเหตุที่ให้เช่า		
- มีที่ดินเป็นจำนวนมาก	13	20.97
- ขาดแรงงาน	29	46.77
- ขาดเงินทุน	10	16.13
- ห่างไกลคมนาคม	7	11.29
- อื่นๆ	3	4.84
5.1 ท่านให้เช่า ท่านเก็บค่าเช่าอย่างไร		
- เงินสด	13	20.97
- ผลិតผล	49	79.03

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ถ้าท่านเช่าที่ดินจากผู้อื่น ท่านเช่าจาก (33ค.ย)		
- ญาติ	13	39.39
- ผู้ให้กู้ยืมเงิน	17	51.52
- เพื่อนบ้าน	3	9.09
7. สัญญาเช่าใช้วิธี		
- ตกลงด้วยวาจา	13	39.39
- ทำหนังสือสัญญา	20	60.61
8. ระยะเวลาการเช่า		
- 1 ปี	1	3.03
- 2 ปี	3	9.09
- 3 ปี	3	9.09
- 4 ปีขึ้นไป	26	78.79
9. เหตุที่เช่าที่ดินเนื่องจาก		
- ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง	51	53.68
- มีที่ดินน้อยไม่พอทำกิน	33	34.74
- มีที่ดินของตนเองแต่อยู่ห่างไกลที่อยู่อาศัย	6	6.32
- มีที่ดินของตนเองแต่สภาพดินไม่เหมาะสมสำหรับใช้เพื่อการเกษตร	5	5.26
10. กำหนดสัญญาการชำระค่าเช่ากำหนดจ่ายเมื่อ		
- หลังเก็บเกี่ยวผลิตผล	67	70.53
- ก่อนเก็บเกี่ยวผลิตผล	28	29.47

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจำหน่ายผลผลิตและการปรับปรุงการผลิต

<p>1. ท่านจำหน่ายผลผลิตแก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - บิดาของตนเอง, ขายให้พ่อค้าในหมู่บ้าน - ขายที่ตลาดในอำเภอ - พ่อค้าต่างถิ่นมารับซื้อ 	<p>58</p> <p>31</p> <p>6</p>	<p>61.05</p> <p>32.63</p> <p>6.31</p>
<p>2. ท่านประสบปัญหาในการขายผลผลิตหรือไม่</p> <ul style="list-style-type: none"> - เคย - ไม่เคย 	<p>92</p> <p>3</p>	<p>96.84</p> <p>3.15</p>
<p>3. ถ้าท่านประสบปัญหาการจำหน่าย ปัญหานั้นคือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีผู้ซื้อน้อยรายหรือไม่มีเลย - ราคาต่ำ - พ่อค้ากดโกง - พืชผลเน่าเสียง่าย - ระบบขนส่งไม่ดี 	<p>14</p> <p>62</p> <p>10</p> <p>3</p> <p>3</p>	<p>15.21</p> <p>67.39</p> <p>10.86</p> <p>3.26</p> <p>3.26</p>
<p>4. ท่านรู้ราคาขึ้นลงของผลิตผลการเกษตรจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - พ่อค้าคนกลาง - โรงสี - หนังสือพิมพ์ - เพื่อนบ้าน - วิทยุ - อื่นๆ (ข่าวราชการ, พนักงานสินค้าสหกรณ์) 	<p>21</p> <p>17</p> <p>9</p> <p>12</p> <p>30</p> <p>6</p>	<p>22.10</p> <p>17.89</p> <p>9.47</p> <p>12.63</p> <p>31.57</p> <p>6.31</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ปัจจุบันท่านได้รับความช่วยเหลือในเรื่องการขายผลผลิตหรือไม่		
- ได้รับ	13	13.68
- ไม่ได้รับ	82	86.32
5.1 ถ้าได้รับการช่วยเหลือ ท่านได้รับจาก		
- สหกรณ์การเกษตร	8	61.54
- กลุ่มเกษตรกร	5	38.46
- พาณิชย์จังหวัด	-	-
6. ท่านต้องการความช่วยเหลือในเรื่องการจำหน่ายอย่างไร		
- ประกันราคาสินค้า	72	75.79
- ช่วยรับซื้อผลผลิตให้ทันเวลา	18	18.95
- จัดตั้งกลุ่มผู้ผลิต	5	5.26
7. ท่านได้มีการบำรุงหรือปรับปรุงที่ดินหรือไม่		
- บำรุง	61	64.21
- ไม่ได้บำรุง	34	35.79
7.1 ถ้าท่านได้บำรุงหรือปรับปรุงที่ดิน ท่านปฏิบัติโดย		
- ใส่ปุ๋ย	35	57.38
- ปลูกพืชหมุนเวียน	17	27.87
- อื่นๆ	9	14.75
8. ท่านใส่ปุ๋ยบำรุงดินโดยใช้		
- ปุ๋ยคอก	13	13.68
- ปุ๋ยหมัก	10	10.53
- ปุ๋ยมาร์ล	2	2.11
- ปุ๋ยเคมี	70	73.68

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>9. ท่านใส่ปุ๋ยนั้นกับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นาข้าว - สวนผัก - หีขไร - สวนผลไม้ 	<p>78</p> <p>5</p> <p>3</p> <p>9</p>	<p>82.11</p> <p>5.26</p> <p>3.16</p> <p>9.47</p>
<p>10. ท่านใส่ปุ๋ยในอัตราเฉลี่ย</p> <ul style="list-style-type: none"> - นาข้าว - สวนผัก - สวนผลไม้ - หีขไร 	<p>45 ก.ก./ไร่</p> <p>25 ก.ก./ไร่</p> <p>60 ก.ก./ไร่</p> <p>-</p>	
<p>11. ศัตรูพืชในพื้นที่เพาะปลูกของท่านมีหรือไม่</p> <ul style="list-style-type: none"> - มี - ไม่มี 11.1 ถ้ามีใดแก่ <ul style="list-style-type: none"> - โรค - แมลง - อื่นๆ 	<p>85</p> <p>10</p> <p>66</p> <p>23</p> <p>6</p>	<p>89.47</p> <p>10.53</p> <p>69.47</p> <p>24.21</p> <p>6.32</p>
<p>12. ท่านได้ทำการป้องกันศัตรูพืชหรือไม่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ป้องกัน - ไม่ได้ป้องกัน 12.1 ถ้าป้องกันกระทำโดย <ul style="list-style-type: none"> - เหมี่กัณฑ์ - อื่นๆ 	<p>91</p> <p>4</p> <p>89</p> <p>2</p>	<p>95.79</p> <p>4.21</p> <p>97.80</p> <p>2.20</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12.2 ถ้าไม่ได้ป้องกัน เนื่องจาก		
- ขาดเงินทุน	2	50.00
- ขาดความรู้	2	50.00
13. หลังเก็บเกี่ยวผลิตผล ท่านได้ใช้ประโยชน์จากที่ดินอีกหรือไม่		
- ใช่	71	74.74
- ไม่ใช่	24	25.26
14. ท่านมีอุปสรรคในการดำเนินการผลิตหรือไม่		
- มี	30	42.25
- ไม่มี	41	57.75
15. ท่านได้ใช้วิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำโดยวิธีใด		
- ชุบน้ำดิน	29	30.53
- ทำร่องน้ำ	22	23.16
- ปลูกพืชคลุมดิน	13	13.68
- ปลูกพืชหมุนเวียน	26	27.37
- อื่นๆ	5	5.26
16. แหล่งน้ำเพื่อการเพาะปลูก		
- ชลประทาน	23	24.21
- อ่างเก็บน้ำ	7	7.37
- น้ำฝนและแหล่งน้ำธรรมชาติ	65	68.42
17. ท่านได้รับน้ำจากแหล่งน้ำเพียงพอกับการเพาะปลูกหรือไม่		
- เพียงพอ	72	75.79
- ไม่เพียงพอ	12	12.63
- มีมากเกินพอ	11	11.58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง ค่าใช้จ่ายในการครองชีพ

เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการครองชีพ

รายการ	หน่วยวัด	เฉลี่ยทุกอาชีพ
1. ค่าใช้จ่ายในการบริโภค	บาท	9,836.52
2. ค่าเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม	"	1,305.00
3. ค่ารักษาพยาบาล	"	2,014.10
4. ค่าการศึกษาของบุตรหลาน	"	838.66
5. ค่าทำบุญพิธีกรรม	"	1,279.66
6. เครื่องใช้ประจำบ้าน	"	810.00
7. ค่าเดินทาง	"	641.30
8. ค่าบันเทิง	"	188.50
9. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	"	724.50
รวม		17,638.24

เฉลี่ยค่าใช้จ่ายในการครองชีพ 17,638.24 บาท

ตารางแสดงรายได้เฉลี่ยต่อครอบครัวของราษฎรเขตอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

ประเภทรายได้

- รายได้จากประกอบธุรกิจการเกษตร	19,836.81	บาท
- รายได้นอกการเกษตร	6,457.34	บาท
รวมรายได้ทั้งหมด	26,294.15	บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง แสดงทรัพย์สินโดยเฉลี่ยของราษฎรในเขตอำเภอเมือง

รายการ	หน่วยวัด	เฉลี่ยทุกอาชีพ
มูลค่าทรัพย์สินต่อครอบครัว		
1. ทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	บาท	
- ที่ดินและโรงเรือน	"	173,045.00
- เครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์	"	23,521.25
ทรัพย์สินอื่นๆ	"	219,376.05
รวม	"	415,942.30

ตารางที่ แสดงเปอร์เซ็นต์การแจกจ่ายผลผลิตของราษฎรเขตอำเภอเมือง

รายการ	หน่วยวัด	เฉลี่ยทุกอาชีพ
<u>การแจกจ่ายผลผลิต</u>		
- ข้าว	%	80.85
- บริโภค	%	9.55
- ทำพันธุ์	%	3.24
- จ่ายเป็นค่าเช่า	%	6.16
- จ่ายเป็นค่าจ้าง	%	.20

ตารางที่ แสดงค่าใช้จ่ายในการผลิตต่อไร่

รายการ	หน่วยวัด	เฉลี่ยทุกอาชีพ
เฉลี่ยค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด		
<u>ต้นทุนคงที่</u>		
- ค่าภาษีที่ดิน	บาท/ไร่	11.52
- ค่าเช่า	"	48.41

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ค่าดอกเบี้ยเงินกู้	บาท/ไร่	21.25
รวม	"	81.18
ต้นทุนถนัแปร		
- ค่าพันธุ์พืช	"	4.96
- ค่าซ่อมแซม	"	13.09
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	"	78.29
- ค่าแรงงาน	"	86.17
- ค่าปุ๋ย	"	83.18
- ค่ายาป้องกันกำจัดศัตรูพืช	"	6.03
- ค่าอาหารสัตว์	"	-
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	"	11.04
รวม		282.76

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมวด ข. ด้านภาวะสังคม

รายการ	จำนวนตัวอย่าง	หน่วยวัด (%)
1. การรับรู้ข่าวสารและเครื่องมือ		
1.1 ปกติท่านอ่านหนังสือพิมพ์, ฟังวิทยุ, และชมโทรทัศน์บ่อยขนาดไหน		
1.1.1 หนังสือพิมพ์		
- ไม่ได้อ่านเลย	8	8.42
- อ่านประจำ	27	28.42
- อ่านนานๆครั้ง	60	63.16
1.1.2 วิทยุ		
- ไม่ได้ฟังเลย	3	3.16
- ฟังเป็นประจำ	85	89.47
- ฟังนานๆครั้ง	7	7.37
1.1.3 โทรทัศน์		
- ไม่ได้ชมเลย	9	9.47
- ชมเป็นประจำ	34	35.79
- นานๆครั้ง	52	54.74
1.2 ท่านมีกิจกรรมร่วมกับกลุ่มอะไรบ้าง		
- กลุ่มเกษตรกร	38	40.00
- กลุ่มสหกรณ์	46	48.42
- กลุ่มลูกกตัญญูเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	10	10.53
- กลุ่มชุกวาทศาสตร์	1	1.05
- อื่นๆ	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3	ท่านเคยติดต่อกับบุคคลใดที่เกี่ยวข้องกับทางราชการ		
	- เกษตรอำเภอ	7	7.37
	- เกษตรจังหวัด	2	2.11
	- สัตวแพทย์	6	6.32
	- ประมงอำเภอ	5	5.26
	- เจ้าหน้าที่สหกรณ์	27	28.42
	- เจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	14	14.74
	- นายอำเภอ, ปลัดอำเภอ	13	13.68
	- พัฒนาการ	7	7.37
	- ออานามัยอำเภอ (สาธารณสุขอำเภอ)	11	11.58
	- เจ้าหน้าที่ชลประทาน	3	3.15
หมายเหตุ	ท่านติดต่อใคร		
	- ไตผลดี	8	8.42
	- ปานกลาง	62	65.26
	- ไตผลน้อย	25	26.32
1.4	ผู้ริเริ่มเพื่อกิจกรรมส่วนรวมในหมู่บ้าน		
	- เพื่อนบ้าน	8	8.42
	- ผู้ใหญ่บ้าน	13	13.68
	- สารวัตรกำนัน	3	3.17
	- กำนัน	16	16.84
	- ครู, อาจารย์	9	9.47
	- นายอำเภอ, พัฒนาการ	26	27.37
	- เจ้าอาวาส	20	21.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>1.5 ผู้ริเริ่มแนะนำให้มีการประกอบอาชีพใหม่ๆในหมู่บ้าน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพื่อนบ้าน - ผู้ใหญ่บ้าน - กำนัน - ครู - พัฒนาการ - พนักงานส่งเสริมการเกษตร - เจ้าอาวาส - เจ้าหน้าที่สหกรณ์ 	<p>6 4 8 3 13 23 2 22</p>	<p>7.40 4.94 9.88 3.70 16.05 28.39 2.47 27.16</p>
<p>1.6 ถ้ารัฐบาลมีโครงการจ่ายน้ำถึงที่ทำกินของท่าน ท่านอาจต้องร่วมแรงทำงาน ท่านจะเต็มใจให้ความร่วมมือช่วยเหลือหรือไม่</p> <ul style="list-style-type: none"> - เต็มใจ - ไม่เต็มใจ - ไม่แน่ใจ 	<p>87 2 6</p>	<p>91.58 2.11 6.31</p>
<p>1.7 ท่านต้องการได้รับคำแนะนำหรือฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในเรื่องใดมากที่สุด</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใส่ปุ๋ย - การควบคุมและปราบศัตรูพืช - การจัดไร่นา - การใช้น้ำชลประทาน 	<p>22 70 1 2</p>	<p>23.16 73.68 1.05 2.11</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.8 ท่านได้รับความรู้ในการประกอบอาชีพจากแหล่งใดมากที่สุด		
- ฟังวิทยุ	65	68.42
- อ่านหนังสือพิมพ์	12	12.63
- อ่านเอกสารทางราชการ	6	6.32
- จากการแนะนำของเจ้าหน้าที่ราชการ	12	12.63

ด้านสุขภาพอนามัยและสวัสดิภาพสังคม

2.1 ในปีที่ผ่านมา ครอบครัวของท่านมีเด็กเกิดหรือไม่		
- มี	5	5.26
- ไม่มี	90	94.74
<u>หมายเหตุ</u> ถ้ามี		
- เป็นเพศชาย	3	60.00
- เป็นเพศหญิง	2	40.00
2.2 ในรอบปีที่ผ่านมา ครอบครัวของท่านมีคนตายหรือไม่		
- มี	2	2.11
- ไม่มี	93	97.89
2.3 ปกติเมื่อครอบครัวของท่านเจ็บป่วย ท่านรักษาโดย		
- ซื้อยามากินเอง	39	41.05
- แพทย์ประจำตำบล	5	5.26
- คลินิกเอกชน	6	6.32
- สถานีอนามัย	22	23.16
- โรงพยาบาล	13	13.68
- ไสยศาสตร์	10	10.53

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 ท่านคิดว่าบริการด้านอนามัยที่ท่านได้รับเพียงพอหรือไม่		
- ไม่เคยได้รับเลย	8	8.42
- ยังไม่เพียงพอ	47	49.47
- เพียงพอ	40	42.11
2.5 ท่านคิดว่าควรให้รัฐปรับปรุงด้านใดเป็นอันดับแรก		
- ชลประทาน	25	26.32
- เส้นทางคมนาคม	14	14.73
- ความปลอดภัยในเรื่องโจรผู้ร้าย	3	3.16
- การประกันราคาและพุงงราคาผลิตผล	45	47.37
- การจัดปฏิรูปที่ดิน	8	8.42
2.6 ท่านคิดว่าควรให้รัฐจัดหาเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความชำนาญ ในด้านวิชาการแผนใหม่ไปประจำอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ ตามตำบลหรือไม่		
- ไม่ควร	8	8.42
- ควร	87	91.58
2.7 ทุกวันนี้ท่านได้รับสวัสดิการของรัฐพอเพียงหรือไม่		
- พอควร	27	28.72
- ยังไม่พอ	59	62.77
- ไม่เคยได้รับเลย	8	8.51
ได้รับคำตอบ 94 คน		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

สรุปและขอเสนอแนะ

จากการศึกษาทอสรุปได้ว่า ผู้ประกอบอาชีพส่วนใหญ่อายุ 46 - 55 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ขนาดของครอบครัวเฉลี่ย 4-6 คน อาชีพส่วนใหญ่เน้นหนักการทำนา ส่วนใหญ่มีที่นาเป็นของตนเอง ต้นทุนต่อหน่วยการผลิตอยู่ในอัตราสูง เนื่องจากการใช้เครื่องจักรกล การใช้ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช จึงทำให้มีอัตราผลผลิตสูงกว่าบริเวณอำเภอใกล้เคียง ในครอบครัวมักใช้แรงงานของครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ และมีการยึดอาชีพนี้มานานกว่า 16 ปี การเคลื่อนย้ายมีเปอร์เซ็นต์ต่ำ แหล่งสถาบันสินเชื่อมีมากมายหลายแหล่ง แต่ที่เกษตรกรนิยมกู้ได้แก่ พ้อคา เอกชน และสหกรณ์การเกษตร นอกจากนี้ก็มีการกู้จากธนาคารพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ภาวะเศรษฐกิจและการครองชีพนั้นว่าอยู่ในอันดับที่ต่ำ ทุกครัวเรือนมีอสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดิน โรงเรือน และทรัพย์สินต่างๆ

ในการเป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกรนั้น ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ เนื่องจากสหกรณ์ขยายวงเงินกู้ และเปิดรับสมาชิกเต็มที่ ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาลที่จะส่งเสริมและขยายวงเงินให้สมาชิกได้กู้ยืมมากขึ้น

การผลิตและจำหน่าย การทำนาได้ผลผลิตเฉลี่ย 45.77 ตัน/ไร่ คิดเป็นเงิน 1,075.60 บาท/ไร่ ในด้านการจำหน่าย มักไม่ค่อยมีปัญหามากนัก เนื่องจากมีพ่อค้ามารับซื้อถึงที่ แต่ก็มีปัญหาอยู่บ้างเรื่องการถูกกดราคา ซึ่งรัฐบาลก็ได้พยายามหาทางแก้ไข โดยให้สหกรณ์รับซื้อในราคาที่รัฐบาลกำหนด โดยประกันราคาผลผลิต ส่วนสวนผักและผลไม้ เกษตรกรมักนำมาจำหน่ายเองในเมือง

ในด้านข่าวสาร ส่วนมากรับฟังจากวิทยุ หนังสือพิมพ์ นอกจากนี้ผู้เริ่มในการประกอบอาชีพใหม่ๆ คือพนักงานส่งเสริมการเกษตร เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ในด้านการชลประทานจัดให้มีการชลประทานที่พอใช้ได้ มีน้ำเพื่อการเพาะปลูกเกือบตลอดปี ด้านสวัสดิการของรัฐ การรักษาพยาบาล ข่าวสารด้านการตลาด นับว่ายังไม่พอเพียงแก่ความต้องการ

ข้อเสนอแนะ

1. ในด้านการผลิต สหกรณ์ควรจัดหาอุปกรณ์ต่างๆที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิตมาจำหน่ายให้แก่เกษตรกรในราคาถูก หรือขายในระบบเงินผ่อนระยะยาว
2. ปัญหาในการจำหน่ายผลิตผล รัฐบาลควรจัดปัญหาเรื่องคนกลางเอาเปรียบ โดยรัฐยื่นมือเข้ามาบีบซื้อหรือประกันราคาผลิตผล และให้ความสะดวกในการจำหน่าย
3. แหล่งสินเชื่อ รัฐบาลควรกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์, ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์, และสหกรณ์การเกษตร เพิ่มวงเงินกู้ให้มากขึ้นและเสียดอกเบี้ยในอัตราต่ำ แต่รัฐจะต้องจัดวางระเบียบและควบคุมการใช้เงินของเกษตรกรให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายในการขอกู้
4. ด้านวิชาการ รัฐบาลควรเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ให้มากขึ้น โดยส่งไปอยู่ประจำตามหน่วยงานที่สำคัญตามตำบลต่างๆให้มากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันรัฐควรจะต้องทำการคัดเลือกตัวบุคคลที่จะเข้าทำงานให้มีคุณสมบัติเยี่ยมตรงตามความต้องการในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพสูง
5. ด้านน้ำดื่ม รัฐควรจะต้องหาทางป้องกันและแก้ไข แต่ในระยะสั้นเพื่อเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ควรให้ทางหน่วยงานชลประทานแจ้งข่าวการขึ้นลงของน้ำทะเลให้เกษตรกรในตำบลที่อยู่ใกล้แม่น้ำทราบ
6. รัฐบาลควรได้จัดตั้งหน่วยงานศึกษาและวิจัยปัญหาการผลิตของเกษตรกรเพื่อจะได้ข้อมูลที่ถูกต้องในการแก้ไขปัญหา

บรรณานุกรม

กองเศรษฐกิจการเกษตร กรมการข้าว, ก้าวไปกับกลุ่มชาวนา ฉบับที่ 63 ปีที่ 3

2501.

กรมส่งเสริมสหกรณ์, การใช้วัสดุและเครื่องมือทางการเกษตร รายงานผลการวิจัย

2518.

รัฐระพล อินทะรังสีและคณะ, สถาบันลินเชื้อการเกษตรของไทยในชนบท เอกสาร

รายงานภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2515.

แสวง กุลทองคำ, แนวทางที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย เอกสารรายงาน

หน้า 15 2515.

สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา, ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 กุมภาพันธ์ 2521 จุลสาร

สถาบันเกษตรกร

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา, เอกสารโรเนียว, 2523.

สหกรณ์การเกษตรเมืองฉะเชิงเทรา, ที่ระลึกเปิดป้ายสำนักงานและโรงงานผสม

อาหารสัตว์ 24 ก.พ. 2515.